

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 28.1.2009
COM(2009) 39 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Kopenhāgenas sarunu mērķis — visaptverošs nolīgums par klimata pārmaiņām

{SEC(2009) 101}
{SEC(2009) 102}

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Kopenhāģenas sarunu mērķis — visaptverošs nolīgums par klimata pārmaiņām

1. KOPSAVILKUMS

Viena no galvenajām ES prioritātēm ir 2009. gada beigās Kopenhāģenā sekmīgi noslēgt starptautiskās sarunas par klimata pārmaiņām. Tagad, kad pieņemts klimata un enerģētikas tiesību aktu kopums, ES intensīvāk jāpievēršas kontaktiem ar trešām valstīm gan ANO, gan citos starptautiskos forumos.

Šajā paziņojumā izklāstīti konkrēti priekšlikumi izvirzītā mērķa sasniegšanai. Tajā aplūkoti trīs galvenie aspekti: mērķi un darbības, finansējums un reāla pasaules oglekļa tirgus izveide. Tajā ņemts vērā arī Eiropadomes 2008. gada jūnijā izteiktais aicinājums sagatavot visaptverošu stratēģiju, kā palielināt finanšu un investīciju plūsmas gan emisiju samazināšanas, gan pielāgošanās vajadzībām.

Lai planētas vidējās temperatūras kāpums nepārsniegtu 2°C, salīdzinot ar pirmsrūpniecības laikmeta līmeni, attīstīto valstu grupai līdz 2020. gadam jāpanāk, lai to emisijas būtu par 30 % zemākas par 1990. gada līmeni. ES, rādot priekšzīmi, ir apņēmusies līdz 2020. gadam samazināt emisijas par 20 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni, neatkarīgi no tā, vai starptautisks nolīgums tiks noslēgts vai ne. Tā ir pasaulē vērienīgākā valsts vai valstu grupas apņemšanās attiecībā uz laikposmu pēc 2012. gada.

ES ir gatava iet vēl tālāk un uzņemties saistības samazināt emisijas par 30 %, noslēdzot pietiekami vērienīgu un visaptverošu starptautisku nolīgumu, kurā arī citām attīstītajām valstīm noteikts mērķis panākt līdzvērtīgus samazinājumus un jaunattīstības valstīm — veikt attiecīgas darbības. Jaunattīstības valstu grupai būtu jāierobežo emisiju pieaugums, lai tas būtu par 15–30 % zemāks par līdzšinējo līmeni. Lai atbalstītu vajadzīgos pasākumus jaunattīstības valstīs, būs vajadzīgi ievērojami lielāki finanšu resursi; tiem jānāk no valsts iekšējiem avotiem, no pasaules oglekļa tirgus, kā arī no attīstīto valstu atvēlētajiem līdzekļiem. Lielākā daļa šo investīciju dos gan tūlītēju, gan ilgtermiņa labumu klimata pārmaiņu mazināšanas un ekonomikas atveseļošanas ziņā, un tās noteikti būs mazākas par cenu, ko nāktos maksāt par bezdarbību.

Pasaules oglekļa tirgu var un vajag veidot, sasaistot salīdzināmas emisiju kvotu tirdzniecības sistēmas, kas darbojas atsevišķās valstīs. Tas veicinās rentablus emisiju samazinājumus. ES ir jāvēršas pie citām valstīm, lai izdotos līdz 2015. gadam izveidot ESAO valstis aptverošu tirgu un līdz 2020. gadam to vēl vairāk paplašināt.

2. IEVADS

ES saskaņotais mērķis ir nodrošināt, lai planētas vidējās temperatūras pieaugums nepārsniegtu 2°C, salīdzinot ar pirmsrūpniecības laikmeta līmeni. Ja temperatūras pieaugums pārsniegs 2°C, arvien biežāk būs vērojams pārtikas un ūdens trūkums un postošas dabas parādības un arvien nopietnāk tiks apdraudētas unikālas ekosistēmas. Ja pašreizējās emisiju tendences turpināsies, 2°C sliekšnis var tikt pārsniegts jau 2050. gadā. Ievērojami pielāgošanās centieni būs vajadzīgi pat tad, ja kāpumu izdotos saglabāt 2°C robežās. Ņemot vērā dažus jaunus pētniecības atklājumus, aizvien vairāk zinātnieku aicina panākt ievērojami zemāku siltumnīcefekta gāzu (SEG) koncentrāciju atmosfērā, nekā iepriekš ieteikts, t. i., nepārsniegt pat 350 ppmv CO₂ ekvivalenta. Tāpēc Kopenhāgenas sarunās sasniegtajam rezultātam jābūt tik tālejošam, lai netiktu izslēgta iespēja vienoties par koncentrācijas stabilizēšanu zemākā līmenī.

Pasaules klimata sistēmai piemītošā fiziskā inerce nozīmē, ka zinātnieku brīdinājumu ignorēšana var novest pie vēl nepieredzētām, dārgām un, iespējams, nepārvarāmām sekām. Vienlaikus pastāv iespēja meklēt kopīgu risinājumu problēmām, kas saistītas ar klimata pārmaiņām, energoapgādes drošību un pašreizējo ekonomikas lejupslīdi. Cīņai ar klimata pārmaiņām būs vajadzīgas ievērojamas privātas un publiskas investīcijas, un tas palīdzēs pāriet uz ekonomiku ar zemu oglekļa savienojumu emisiju līmeni, tādējādi paverot jaunas izaugsmes un nodarbinātības iespējas un veicinot ilgtspējīgu attīstību. Visā pasaulē valdības izsludina vērienīgas investīciju programmas, kuras rosina investīcijas nozarēs, kas rada zemas oglekļa savienojumu emisijas, kuras sekmē inovāciju un izaugsmi un palielina energoapgādes drošību. Kā piemēru var minēt nesen pieņemto Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānu. Pasākumi finanšu krīzes pārvarēšanai var palīdzēt mums izmantot ierobežotās iespējas nepieļaut par 2°C lielāku temperatūras pieaugumu.

Starptautiskā mērogā, 2007. gadā pieņemot Bali rīcības plānu, tika aizsākts process, lai ANO konferencē Kopenhāgenā 2009. gada decembrī noslēgtu jaunu starptautisku nolīgumu par klimatu laikposmam pēc 2012. gada. Šajā nolīgumā jāparedz konkrēti jauni mērķi un darbības SEG emisiju samazināšanai un jānodrošina pamats ilgtspējīgai izaugsmei, stiprinot valstu spēju pielāgoties nenovēršamām klimata pārmaiņām, vienlaikus sekmējot inovāciju un ekonomisko izaugsmi, samazinot nabadzību un nodrošinot piekļuvi ilgtspējīgiem energopakalpojumiem („kopīgais redzējums”). Pēc ANO konferences Poznaņā 2008. gada decembrī domu apmaiņa ir izvērtusies par nopietnām sarunām.

Valsts mērogā gan attīstītās valstis, gan jaunattīstības valstis sākušas rīkoties enerģiskāk. Tiek izvirzīti mērķi un veidoti oglekļa tirgi. Decembrī ES pieņēma vērienīgu klimata pārmaiņu un enerģētikas tiesību aktu kopumu, kurā iestrādāts ES neatkarīgais mērķis līdz 2020. gadam panākt SEG emisiju samazinājumu par 20 %, salīdzinot ar 1990. gada līmeni, un paplašināt un uzlabot ES emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu (ES ETS). Jaunā ASV administrācija klimata pārmaiņu apturēšanu ir minējusi kā vienu no galvenajām prioritātēm. Tajā pašā laikā arī Austrālija ir paziņojusi savas vidēja termiņa saistības klimata jomā, kurās liela uzmanība pievērsta emisiju kvotu tirdzniecībai. Šīs tirdzniecības sistēmas varētu veidot īstena pasaules oglekļa tirgus kodolu.

3. MĒRĶI UN DARBĪBAS

Lai iespēja nepārsniegt 2°C sliekšni būtu reāli īstenojama, globālās SEG emisijas jāsamazina tā, lai līdz 2050. gadam tās būtu par 50 % mazākas nekā emisijas 1990. gadā. Turklāt paredzams, ka globālās SEG emisijas, izņemot ar zemes izmantošanu, zemes izmantojuma maiņu un mežsaimniecību saistītās emisijas, maksimumu sasniegs pirms 2020. gada.

Attīstītajām valstīm ir jāuzņemas vadošā loma šā globālā mērķa sasniegšanā un uzskatāmi jāparāda, ka ir gan iespējams, gan izdevīgi veidot ekonomiku ar zemu oglekļa savienojumu emisiju līmeni. Izšķiroša nozīme ir arī būtiskam jaunattīstības valstu, it īpaši no ekonomiski spēcīgāko jaunattīstības valstu devumam, jo daudzas no tām strauji kļūst par nozīmīgiem piesārņotājiem. Tāpēc ir ievērojami jāaktivizē sadarbība, lai nodrošinātu vajadzīgo kapacitāti, tehnoloģiju un finansējumu.

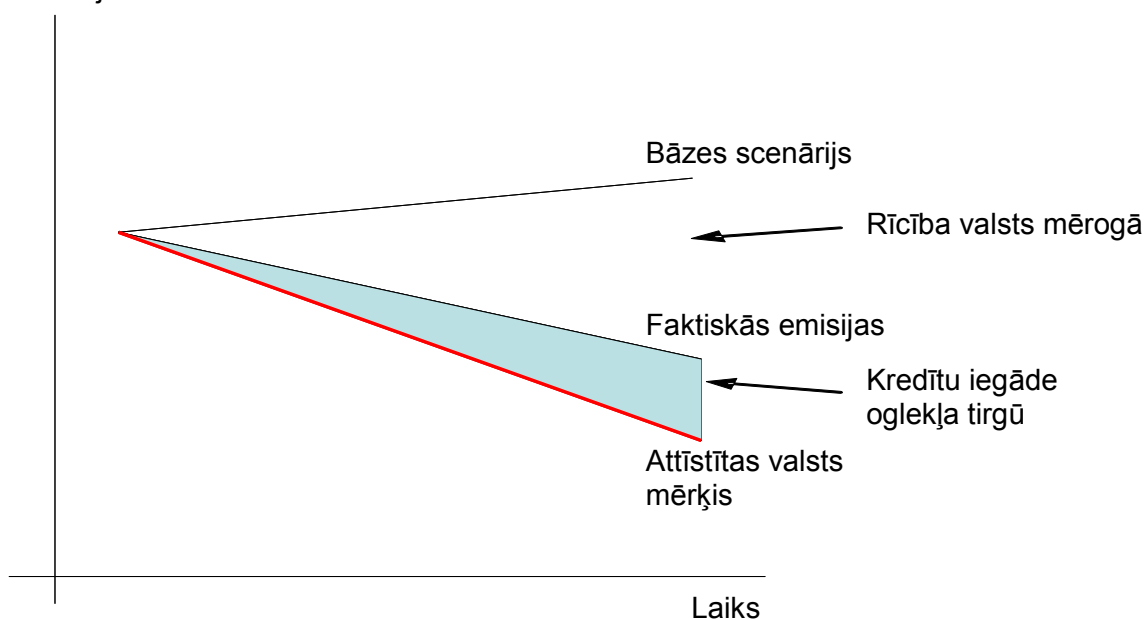
3.1. Jauni SEG samazinājuma mērķi attīstītajām valstīm

Kopenhāgenas nolīgumā attīstītajām valstīm jāparedz stingrākas, pilnīgi visas nozares aptverošas emisiju samazināšanas saistības. ES ir parādījusi labu piemēru, izvirzot neatkarīgu mērķi līdz 2020. gadam samazināt emisijas par 20 % salīdzinājumā ar 1990 gada līmeni. Tā ir pati vērienīgākā valsts vai valstu grupas apņemšanās attiecībā uz laikposmu pēc 2012. gada. ES ir gatava iet vēl tālāk un uzņemties saistības samazināt emisijas par 30 %, ar nosacījumu, ka tiek noslēgts vērienīgs un visaptveroš starptautisks nolīgums un arī citas attīstītās valstis apņemas panākt līdzvērtīgu samazinājumu, bet ekonomiski spēcīgākās jaunattīstības valstis — dot atbilstīgu ieguldījumu atkarībā no to pienākumiem un iespējām.

ES ir ierosinājusi, ka attīstīto valstu grupai emisijas būtu jāsamazina tādā mērā, kas atbilst 2°C mērķim. Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) 4. novērtējuma ziņojumā norādīts, ka nepieciešamais attīstīto valstu emisiju samazinājums ir 25–40 % līdz 2020. gadam un 80–95 % līdz 2050. gadam. Attīstītajām valstīm attiecīgās samazinājuma mērķvērtības jāspēj sasniegt daļēji ar valsts mēroga pasākumiem un daļēji, izmantojot kredītus, ko rada emisiju samazinājumi jaunattīstības valstīs (skatīt 1. attēlu).

1. attēls. Attīstīto valstu emisijas

SEG emisijas

Taisnīgi jānosaka, kādam jābūt katras valsts atsevišķajam ieguldījumam, lai sasniegtu attīstītajām valstīm izvirzīto vispārējo mērķi, lai valstu pūliņus varētu pienācīgi salīdzināt. Uzska, ka galvenie parametri ir šādi:

- IKP uz vienu iedzīvotāju: atspoguļo iespēju maksāt par iekšzemes emisiju samazinājumiem un iegādāties emisiju samazinājumu kredītus no jaunattīstības valstīm;

- SEG emisijas uz vienu IKP vienību: rāda SEG emisiju samazināšanas potenciālu valstī;
- SEG emisiju tendence no 1990. līdz 2005. gadam: liecina par agrīniem iekšzemes pasākumiem emisiju samazināšanai;
- demogrāfiskās tendences laikposmā no 1990. līdz 2005. gadam: ņem vērā saistību starp iedzīvotāju skaitu un kopējām SEG emisijām.

Lai noteiktu turpmāku devumu globālajos emisiju samazināšanas centienos pēc 2012. gada, kā vēsturisks atskaites punkts būtu jāizmanto 1990. gads, kas pieņemts par Kioto bāzes gadu. Attīstīto valstu grupas kopējo pūliņu rezultātā līdz 2020. gadam jāpanāk 30 % samazinājums, salīdzinot ar 1990. gada līmeni. Nosakot atsevišķu valstu nākotnes uzdevumus emisiju samazināšanai, var izvēlēties nesenākus gadus, lai izmantotu precīzākas statistikas sniegtās priekšrocības. Piemēram, klimata un enerģētikas tiesību aktos ES atsaucas uz 2005. gadu. Tomēr to nedrīkstētu izmantot, lai vājinātu emisiju samazināšanas pasākumus.

Saistošas emisiju samazināšanas saistības nedrīkst attiecināt tikai uz valstīm, kurām noteikti mērķi Kioto protokolā. Kopenhāgenas nolīgumā emisiju samazināšanas saistības jāparedz vismaz visām tām valstīm, kas uzskaitītas ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) I pielikumā, visām ESAO dalībvalstīm un visām pašreizējām ES dalībvalstīm, ES kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm.

Izvirzot mērķus laikposmam pēc 2012. gada, jāņem vērā iespējamie emisiju kvotu pārpalikumi no laikposma pirms 2012. gada, lai nodrošinātu, ka 30 % mērķis tiek sasniegts ar reāliem samazinājumiem, kuri panākti pēc 2012. gada. Tāpat arī noteikumi par zemes izmantošanu, zemes izmantojuma maiņu un mežsaimniecību nedrīkst mazināt ar 30 % mērķvērtību saistīto integritāti vides ziņā. Jāuzlabo samazinājumu monitorings, ziņošana un verifikācija, kā arī klimata politikas regulāra salīdzinošā pārskatīšana.

3.2. Pieaugošo SEG emisiju ierobežošana jaunattīstības valstīs

Kļūst arvien skaidrāks, ka klimata pārmaiņas izraisīs ļoti nopietnas sekas jaunattīstības valstīs, kurām nāksies saskarties ar tādām problēmām kā plūdi, sausums un atmežošana. Lai gan vadošā loma emisiju samazināšanā arī turpmāk, īpaši tuvākajā nākotnē, jāuzņemas attīstītajām valstīm, arī jaunattīstības valstu interesēs ir iesaistīties 2°C mērķa īstenošanā.

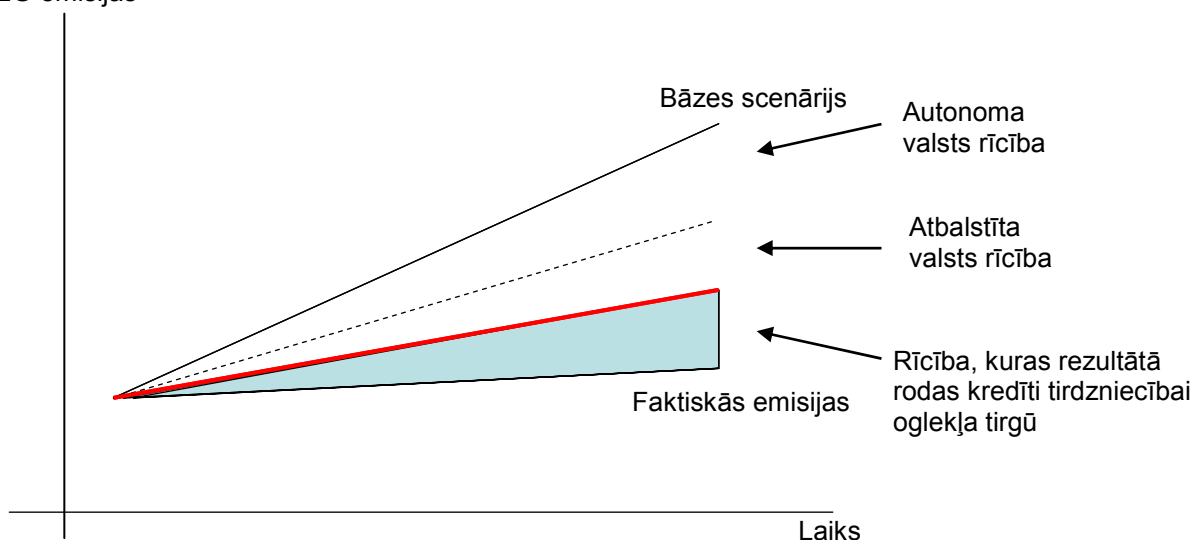
Tomēr jaunattīstības valstu SEG emisijas strauji pieaug, un, atstātas bez ievērības, tās sagraus attīstīto valstu centienus samazināt tajās radušās SEG emisijas. Nesenā zinātniskā rakstā norādīts, ka jaunattīstības valstu grupai, veicot valsts apstākļiem piemērotus pasākumus, līdz 2020. gadam SEG emisiju pieaugums jāsamazina par 15–30 %, salīdzinājumā ar bāzes scenāriju, lai būtu iespējams sasniegt 2°C mērķi. Šajās aplēsēs nav ņemta vērā to samazinājumu ietekme, kuru rezultātā oglekļa kredīti tiek nodoti attīstītajām valstīm (skatīt 2. attēlu). Kā viens no attiecīgajiem pasākumiem jāparedz arī strauji samazināt emisijas, kuru cēlonis ir tropu mežu iznīcināšana. Līdz 2020. gadam tropu mežu iznīcināšanas apjoms būtu jāsamazina vismaz par 50 % salīdzinājumā ar pašreizējo līmeni, un līdz 2030. gadam pasaules meža platības samazināšanās būtu pilnībā jāaptur.

Jaunattīstības valstīm ir raksturīgi dažādi apstākļi un attīstības pakāpes, tāpēc arī izvēlētajiem pasākumiem un vērienīgumam jābūt dažādam. Tas panākams, balstoties uz nacionālajām stratēģijām klimata pārmaiņu jomā. Dažos pēdējos gados vairākas jaunattīstības valstis, to vidū Ķīna, Indija, Dienvidāfrika un Brazīlija, ir izstrādājušas nacionālās stratēģijas klimata pārmaiņu seku mazināšanai attīstības kontekstā. Šā gada laikā gan minētajām, gan citām ekonomiski spēcīgākajām jaunattīstības valstīm jāatjaunina to stratēģijas, norādot tajās kopējo emisiju samazināšanas mērķi līdz pat 2020. gadam.

Saskaņā ar Kopenhāgenas nolīgumu visām jaunattīstības valstīm, izņemot vismazāk attīstītās valstis, vajadzētu apņemties līdz 2011. gadam izstrādāt stratēģijas attīstībai, kuru raksturo zemas oglekļa savienojumu emisijas. Šīm stratēģijām jāiezīmē drošs ceļš valstī radušos emisiju ierobežošanai, veicot valsts apstākļiem piemērotus klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumus, kas aptver visas galvenās piesārņojošās nozares, īpaši enerģētiku, transportu, galvenās energointensīvās nozares un, attiecīgā gadījumā, meža un lauksaimniecības nozari. Stratēģijās būtu jānorāda, kāds atbalsts vajadzīgs ierosināto pasākumu īstenošanai, ja valsts pati nav spējīga segt pasākumu rezultātā radušās papildu izmaksas. Uzticamas un pārbaudāmas stratēģijas attīstībai, kuru raksturo zemas oglekļa savienojumu emisijas, būtu jāizvirza kā priekšnoteikums, lai saņemtu starptautisku atbalstu klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumiem. Līdztekus finansiālam atbalstam daudzām jaunattīstības valstīm būs vajadzīga arī palīdzība darbības spējas uzlabošanā, lai tās varētu sagatavot un īstenot stratēģijas attīstībai, kuru raksturo zemas oglekļa savienojumu emisijas.

2. attēls. Jaunattīstības valstu emisijas

SEG emisijas

Lai nodrošinātu pietiekami vērienīgu mērķu izvirzīšanu, diskusijas par konkrētām stratēģijām, ierosinātajiem pasākumiem un iespējamo atbalstu jāsaista ar konstruktīvu un neatkarīgu tehnisko analīzi. Lai analizētu un izstrādātu variantus klimata pārmaiņu seku mazināšanai, varētu izmantot nozarisku pieeju, ņemot vērā tehnisku informāciju no privātā sektora. Jauns mehānisms klimata pārmaiņu seku mazināšanas atbalstam varētu kalpot kā platforma, lai, pamatojoties uz tehnisku novērtējumu, varētu atrast ierosinātajai rīcībai piemērotus divpusējus un daudzpusējus atbalsta mehānismus. Turklāt būtu jānovērtē, vai plānā paredzētie vispārējie darbības mērķi ir samērojami ar valsts spēju rīkoties un vai tie ir piemēroti, lai panāktu vispārēju emisiju samazinājumu salīdzinājumā ar jaunattīstības valstu grupai noteikto bāzes scenāriju. Ja vajadzīgs, jāizpēta iespējas izvirzīt augstākus mērķus.

Jaunattīstības valstu pasākumi būtu jāapkopo starptautiskā reģistrā, kurā tiktu uzskaitīti veiktie pasākumi un atspoguļoti ieguvumi no klimata pārmaiņu seku mazināšanas, kas konstatēti, izmantojot pārredzamas un uzticamas mērīšanas, ziņošanas un verificācijas metodes. ANO Klimata pārmaiņu konferencē tiks pārskatīti jaunattīstības valstu grupas kopējie centieni klimata pārmaiņu seku mazināšanā un, iespējams, pieņemts lēmums prasīt intensīvākus jaunattīstības valstu pūliņus un lielāku attīstīto valstu atbalstu.

3.3. Starptautiskās aviācijas, jūras transporta un fluorēto gāzu radītās emisijas

Starptautiskā aviācija un jūras transports

Starptautiskā aviācija un jūras transports ir lieli un strauji augoši siltumnīcefekta gāzu emisiju avoti, bet līdz šim tie ir atstāti bez ievēribas starptautiskajā klimata pārmaiņu regulējumā, kurā, pēc Komisijas domām, būtu iekļaujamas arī abu minēto nozaru radītās emisijas.

Kopenhāgenas nolīgumā *UNFCCC* būtu jānosaka mērķi samazināt šo nozaru ietekmi uz klimatu, lai tā līdz 2020. gadam būtu zemāka par 2005. gada līmeni un līdz 2050. gadam — ievērojami zemāka par 1990. gada līmeni. Tā kā starptautiskā aviācija un jūras transports ir globālas nozares, būtu jāveic globāli pasākumi, lai mazinātu to ietekmi uz klimatu. Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas un Starptautiskās Jūrniecības organizācijas uzdevums ir veicināt šādu globālu pasākumu izstrādi un pieņemšanu līdz 2010. gadam. Uz tirgus principiem balstīti pasākumi, tostarp emisiju kvotu tirdzniecība, var nodrošināt rentablus emisiju samazinājumus. Paredzot emisiju samazināšanas pasākumus, būtu jāņem vērā iespējamā negatīvā ietekme uz izolētiem reģioniem, nomaļām salām un vismazāk attīstītajām valstīm. Ja līdz 2010. gada beigām vienošanās *ICAO* un *IMO* nebūs panākta, starptautiskās aviācijas un jūras transporta radītās emisijas tiks pieskaitītas valsts emisiju kopapjomam, kas noteikts Kopenhāgenas līgumā, tādējādi nodrošinot visu attīstīto valstu līdzvērtīgu rīcību.

Aviācijas radītās CO₂ emisijas ir iekļautas ES emisiju kvotu tirdzniecības sistēmā. Attiecībā uz jūras transportu patlaban tiek izvērtēti vairāki uz tirgus principiem balstīti pasākumi. Ja netiks panākta reāla pasaules mēroga vienošanās par to, kā samazināt šīs nozares radītās SEG emisijas, ES ir gatava veikt pasākumus Kopienas mērogā.

Fluorētās gāzes

Paātrinātā hlorfluorogļūdeņražu (*HCFC*) lietošanas izbeigšana, kas īstenojama nākamajā desmitgadē saskaņā ar Monreālas protokolu, var būt par iemeslu straujam fluorogļūdeņražu (*HFC*) emisiju pieaugumam. Jāpiebilst, ka daudzi *HFC* ir ļoti agresīvas siltumnīcefekta gāzes. Kopenhāgenas nolīgumā tālab vajadzētu iekļaut starptautisku vienošanos par *HFC* emisiju samazināšanu. Tas rosinātu nozari enerģiskāk pievērsties pētniecībai un izstrādāt *HFC* ar zemu globālās sasilšanas potenciālu un *HFC* nesaturošas alternatīvas.

4. FINANSĒJUMS PIELĀGOŠANĀS PASĀKUMIEM UN ATTĪSTĪBAI, KURU RAKSTURO ZEMAS OGLEKĻA SAVIENOJUMU EMISIJAS

Lai būtu iespējams īstenot visaptverošu Kopenhāgenas nolīgumu, tam jāatvēr atbilstīgi finanšu resursi. Jo īpaši pašreizējā ekonomiskā situācijā Kopenhāgenas nolīgums jāizstrādā tā, lai klimata pārmaiņu mērķus būtu iespējams sasniegt rentabli. Komisijas veiktā analīze liecina, ka reāls pasaules oglekļa tirgus var ievērojami palīdzēt samazināt izmaksas gan attīstītajās, gan jaunattīstības valstīs, taču vienlaikus pastāv vajadzība ievērojami palielināt, pārvirzīt un optimizēt finansējumu un investīcijas. Starptautiskā finanšu arhitektūra klimata pārmaiņu apturēšanas centienu atbalstam jāveido, pamatojoties uz pareizas pārvaldības principiem, lai tādējādi panāktu maksimālu lietderīgumu, piemērotību, efektivitāti, vienlīdzīgumu, atbildīgumu, saskaņotību un paredzamību. Nosakot tēriņu prioritātes Kopenhāgenas nolīguma kontekstā, galvenā uzmanību jāpievērš lietderīgiem pasākumiem klimata pārmaiņu seku mazināšanai, paredzot no rezultātiem atkarīgus stimulus, un pielāgošanās pasākumiem jaunattīstības valstīs. Potenciālie finansējuma avoti ir, piemēram, privātā un publiskā sektora līdzekļi un dotācijas un aizdevumi no starptautiskiem, divpusējiem un daudzpusējiem donoriem. ES finansiālā līdzdalība paredzēta gan Kopienas, gan dalībvalstu līmenī. Veidojot jaunus finansēšanas instrumentus un organizācijas klimata pārmaiņu

apkarošanai, jānodrošina saskanīgums ar jau esošām starptautiskām struktūrām un finanšu iestādēm un jāpapildina tās, kā arī jāņem vērā pašreizējās diskusijas par to attiecīgo lomu un atbildības jomām.

4.1. Emisiju samazināšanas finansēšana

Pasaulē

Gadu no gada būs vajadzīgas arvien lielākas investīcijas globālo emisiju samazināšanai. Nesenie KPC un citu neatkarīgu institūtu pētījumi liecina, ka pasaulē vajadzīgās neto investīcijas līdz 2020. gadam sasniegs 175 miljardus euro. Lēš, ka vairāk nekā puse no tām būs jāiegulda jaunattīstības valstīs, arī meža nozarē. Investīcijas tādās jomās kā energoefektivitāte un zemu oglekļa emisiju tehnoloģijas sekmēs inovāciju un izaugsmi un veicinās enerģijas ietaupījumus un energoapgādes drošību. Investīcijas atmežošanas apturēšanā palīdzēs saglabāt bioloģisko daudzveidību un ilgtermiņā nodrošināt ilgtspējīgu attīstību. Turklāt izdevumi šādām investīcijām jāsalīdzina ar izmaksām, ko radītu bezdarbība (saskaņā ar N. Sterna ziņojumu aptuveni 5–20 % no globālā IKP).

Jaunattīstības valstīs

Nacionālajās stratēģijās attīstībai, kuru raksturo zemas oglekļa savienojumu emisijas, jāiekļauj aplēses par to, kādas būtu investīciju papildu neto izmaksas klimata pārmaiņu seku mazināšanai un kādas ir reālās finansēšanas un mazināšanas politikas iespējas šādu investīciju piesaistīšanai.

Jaunattīstības valstīm pieejami šādi finansējuma avoti.

- **Iekšzemes finansējuma avoti.** Līdz 2020. gadam lielākajai daļai pasākumu, kas paredzēti nacionālajās stratēģijās attīstībai, kuru raksturo zemas oglekļa savienojumu emisijas, ir zemas papildu izmaksas vai arī tie pat rada neto peļņu vidējā termiņā, taču tiem vajadzīgas sākotnējās investīcijas. Piemēram, ir noskaidrots, ka vairāk nekā pusi emisiju samazinājumu enerģētikā var panākt ar energoefektivitātes pasākumiem. Šo pasākumu finansējumam galvenokārt jānāk no privātā sektora un mājāsaimniecībām, un valdības politika var stimulēt šāda finansējuma piesaistīšanu. Tas veicinās ievērojamas iekšzemes investīcijas un sekmēs energoapgādes ziņā nodrošinātu ekonomikas izaugsmi. Starptautiskās aizdevumu programmas varētu palīdzēt arī piekļūt starptautiskam privātam kapitālam.
- **Ārēji finansējuma avoti.** Minētajās attīstības stratēģijās nevarēs paredzēt tikai tādus pasākumus klimata pārmaiņu seku mazināšanai, kam raksturīgas zemas izmaksas vai īstermiņa neto peļņas iespējas, būs vajadzīgas arī darbības, kurām nepieciešamais finansējums pārsniedz attiecīgās jaunattīstības valsts iekšzemes iespējas. Šādu investīciju papildu izmaksas jāpalīdz segt plašam finanšu avotu klāstam un novatoriskiem finansēšanas mehānismiem, ieskaitot publisku finansējumu un starptautiskus oglekļa kreditēšanas mehānismus. Lēš, ka šie kreditēšanas mehānismi, iespējams, var nodrošināt pat vairāk nekā vienu trešdaļu no papildu investīcijām jaunattīstības valstīs.

4.2. Pielāgošanās nenovēršamām klimata pārmaiņām — iespējamie risinājumi un finansējums

Kopenhāgenas nolīgumā būtu jāiestrādā arī vienota pielāgošanās pasākumu sistēma, kurā būtu ņemti vērā šādi elementi.

- Vajadzība pielāgoties ir aktuāla visiem. Būtu jāatbalsta neaizsargātākie un nabadzīgākie reģioni. Tikai pietiekami agri apzinoties iespējamās apdraudējumus un attiecīgi pielāgojoties tiem, var izvairīties no kaitējuma, par ko nāktos dārgi maksāt.
- Pielāgošanās pasākumu sistemātiska integrācija nacionālajās stratēģijās. Šādas saistības jāuzņemas gan attīstītajām, gan jaunattīstības valstīm.
- Uzlaboti līdzekļi pielāgošanās stratēģiju izstrādei un īstenošanai, tostarp pielāgošanās metodoloģija un tehnoloģija, darbībspējas uzlabošana un lielāka *UNFCCC* loma ieinteresēto aprindu, tostarp starptautisku organizāciju, mobilizēšanā, kā arī koordinētāka pieeja riska pārvaldībai/katastrofu draudu mazināšanai.

Pieredzes konsolidācijas labad ES vajadzētu ierosināt *UNFCCC* paspārnē izveidot speciālistu grupu pielāgošanās jautājumos. Visām valstīm būtu jāizstrādā visaptverošu nacionālu pielāgošanās stratēģiju projekti. Lai pielāgošanās politika būtu efektīva, tai jāsniedzas tālāk par steidzamām un tūlītējām pielāgošanās vajadzībām. Būtu jāatsakās no pieejas, kas balstīta uz atsevišķu projektu izstrādi, un jāpievēršas ilgtermiņa koncepcijai, kas integrēta visaptverošā valsts plānošanas un attīstības stratēģijā. Noderīga būs arī pieredze, kas šajā jautājumā gūta Pasaules klimata pārmaiņu aliansē (*GCCA*). Visneaizsargātākajām valstīm, jo īpaši vismazāk attīstītajām valstīm un mazo salu jaunattīstības valstīm, būtu jāsniedz finansiāls un tehnoloģisks atbalsts.

Izmaksas, kas saistītas ar darbībspējas uzlabošanu un prioritārām darbībām visneaizsargātākajās valstīs, lielā mērā varētu segt no jau izveidotā Pielāgošanās fonda līdzekļiem. Lai gan aplēses par pielāgošanās papildu izmaksām ievērojami atšķiras, tomēr ir skaidrs, ka ar Pielāgošanās fondu vien nepietiks, lai atbalstītu pielāgošanās pasākumus visās jaunattīstības valstīs. Tāpēc pielāgošanās vajadzību segšanai būs jāizmanto novatoriski finansējuma avoti. Līdzīgi kā klimata pārmaiņu seku mazināšanas jomā finansēšanas iespējas jāpielāgo faktiskajām investīcijām. *UNFCCC* Sekretariāts ir aprēķinājis, ka pielāgošanās izmaksas visās jaunattīstības valstīs 2030. gadā varētu sasniegt 23 līdz 54 miljardus euro gadā. Liels skaits agrīno pasākumu pat radīs neto ieguvumus tautsaimniecībā, piemēram, pasākumi ūdens izmantošanas efektivitātes uzlabošanai apvidos, kuri cietīs no ūdens trūkuma. Ir jāizpēta iespējas izveidot daudzpusēju apdrošināšanas kopfondu katastrofu nodarīto zaudējumu segšanai, tādējādi papildinot jau izveidotos finansēšanas mehānismus ar klimatu saistītu dabas katastrofu gadījumiem. Eiropas Komisija jau ir iesaistījusies attiecīgā izmēģinājumu projektā.

4.3. Pasaules mēroga pētniecības, tehnoloģiju attīstības un demonstrējumu finansēšana

Visās tautsaimniecības nozarēs un jomās ievērojami aktīvāk jāpievēršas pētniecībai, attīstībai un demonstrējumiem saistībā ar zemas oglekļa emisijas un pielāgošanās tehnoloģijām. Par atbalsta punktu varētu noderēt vajadzības, kas identificētas nacionālajās stratēģijās attīstībai, kuru raksturo zemas oglekļa savienojumu emisijas, un novērtējumi, kas veikti, izmantojot Mehānismu klimata pārmaiņu seku mazināšanas atbalstam. Attiecīgie pasākumi varētu ietvert darbībspējas uzlabošanu, sadarbību zinātnes un tehnoloģijas jomā, tirgus piekļuves šķēršļu mazināšanu videi nekaitīgām precēm un pakalpojumiem un labāku pētniecības koordinēšanu visā pasaulē.

Visiem šiem pasākumiem būs vajadzīgs papildu publiskais finansējums. Būtu vēlams, lai līdz 2012. gadam ar enerģiju saistītās pētniecības, attīstības un demonstrējumu apjoms būtu vismaz divkārtšojies un līdz 2020. gadam — četrkārtšojies, turklāt ievērojami lielāka vērība jāpievērš zemu oglekļa emisiju tehnoloģijām, jo īpaši atjaunojamiem enerģijas avotiem. Tāpat starptautiskā mērogā vairāk jāveic pētījumi par ietekmi, pielāgošanos un citām klimata

pārmaiņu seku mazināšanas iespējām. Šādas saistības obligāti jāiestrādā Kopenhāgenas nolīgumā. Komisijai un dalībvalstīm jāstrādā plecu pie pleca, lai visās nozarēs saskaņoti veicinātu starptautisko zinātnisko un tehnisko sadarbību ar klimatu saistītas pētniecības jomā, neaizmirstot arī zemu oglekļa emisiju tehnoloģijas.

Lai paātrinātu attīstību un dotu izšķirošo impulsu stratēģiski svarīgu zemu oglekļa emisiju tehnoloģiju izmantošanai, ES īsteno Eiropas energotehnoloģiju stratēģisko plānu (SET plāns). Turklāt saskaņā ar plašākajiem ES politikas mērķiem pētniecības, attīstības un demonstrējumu jomā ES plāno Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta (EIT) paspārnē izveidot vienu no pirmajām zināšanu un jaunrades kopienām klimata pārmaiņu seku mazināšanas un pielāgošanās jautājumos. Pārskatītajā ES ETS 300 miljoni emisiju kvotu ir atvēlēti, lai palīdzētu stimulēt oglekļa dioksīda uztveršanas un ģeoloģiskās uzglabāšanas paraugražotņu būvniecību, kā arī novatoriskas tehnoloģijas atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanai. Turklāt Komisija gatavo paziņojumu par zemu oglekļa emisiju tehnoloģiju finansēšanu.

Visbeidzot, jāiegulda lielāks darbs, arī visu veidu izglītības programmās, lai rosinātu izpratni par klimata pārmaiņām un to ietekmi uz sabiedrību, ekonomiku un ekosistēmām.

4.4. Novatoriski starptautiskā finansējuma avoti

Attīstīto valstu ieguldījumu veidos publiskais finansējums un oglekļa kredītu piešķiršanas mehānismu izmantošana. Publiskā finansējuma apjomam jābūt salīdzināmam, un tā noteikšanā jābalstās uz principu “piesārņotājs maksā” un katras valsts ekonomiskajām iespējām. Par ieguldījumu apjomu jāvienojas sarunās, un tas jāiekļauj Kopenhāgenas nolīgumā.

Ir apzinātas divas galvenās novatoriskas finansēšanas iespējas. Pirmā iespēja ir noteikt attīstīto valstu ikgadējo finanšu ieguldījumu, pamatojoties uz iepriekš noteiktu formulu. Šīs formulas pamatā varētu būt princips “piesārņotājs maksā” (t. i., kopējais pieļaujamais emisiju apjoms) un maksāspēja (t. i., IKP uz vienu iedzīvotāju). Saskaņā ar otro iespēju tiktu rezervēta noteikta procentuālā daļa no katras attīstītās valsts kopējām pieļaujamajām emisijām. Valdības šīs emisiju kvotas varētu iegādāties starptautiskā izsolē. Šī procentuālā daļa pakāpeniski pieaugtu atkarībā no ienākumiem uz vienu iedzīvotāju.

Pirmās iespējas priekšrocība ir tā, ka ir konkrēti zināms kopējais atvēlētais finansējuma apjoms. Valstis varētu individuāli piesaistīt finanšu līdzekļus un apgūt tos decentralizētā veidā, izmantojot visus pieejamos divpusējos un daudzpusējos kanālus. Tomēr tam būtu vajadzīga stabila un pārredzama sistēma, lai uzraudzītu, ziņotu un pārbaudītu ar klimatu saistītiem pasākumiem atvēlēto papildu publisko finansējumu. Lai nodrošinātu finansēšanas saistību izpildi, no valstīm, kuras nenodrošina solīto summu, varētu ieturēt attiecīgu skaitu emisiju kvotu. Izvēloties otro iespēju, finansējuma apjoms nebūtu viennozīmīgi paredzams, jo valdības varētu izmantot arī oglekļa kredītus no Tīrās attīstības mehānisma. Tam būtu vajadzīga arī centralizēta pārvaldības struktūra ANO līmenī, lai organizētu izsoles, noteiktu izdevumu prioritātes un novirzītu finansējumu klimata pārmaiņu seku mazināšanas un pielāgošanās vajadzībām.

Eiropas Savienībā ievērojamus papildu publiskos ieņēmumus radīs emisiju kvotu izsole ES ETS. Dalībvalstis varētu izmantot daļu no šiem ieņēmumiem, lai izpildītu savas starptautiskās finanšu saistības, kas paredzētas nākamajā klimata pārmaiņu nolīgumā atkarībā no izvēlētajām iespējām.

Abus instrumentus var izmantot kopā ar finansējumu, ko varētu nodrošināt pasaules mēroga instruments starptautiskās aviācijas un jūras transporta emisiju pārvaldībai (piemēram,

ieņēmumi no kvotu izsoles saskaņā ar abām nozarēm piemērojamu emisiju ierobežošanas un tirdzniecības sistēmu).

Jāizpēta, kā jaunattīstības valstis, izņemot vismazāk attīstītās valstis un mazo salu jaunattīstības valstis, laika gaitā varētu nodrošināt arvien lielākus ieguldījumus atbilstīgi to finansiālajām iespējām.

4.5. Finansējums agrīniem pasākumiem

Pirmajos gados pēc jaunā nolīguma noslēgšanas galvenā uzmanība tiks pievērsta darbības spējas uzlabošanai, lai nodrošinātu pietiekamas institucionālās spējas mobilizēt efektīvus emisiju samazināšanas un pielāgošanās pasākumus.

Laikus veikti pasākumi atvieglo pielāgošanos un pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa savienojumu emisiju līmeni. ES jāizpēta iespēja izveidot sākotnējas finansēšanas mehānismu, lai raiti nodrošinātu ievērojamu finansējumu visneaizsargātāko un nabadzīgāko jaunattīstības valstu vajadzībām. Tā būtu iniciatīva, ko īstenotu pārejas periodā līdz 2010. gadam un kas palīdzētu sagatavoties pilnīgai pārejai uz jauno finanšu arhitektūru, par ko jāvienojas Kopenhāgenā. Ierosinātais Globālais klimata finansēšanas mehānisms (*GCFM*) emitētu obligācijas, kas ļautu jau pašā sākumā atbalstīt ar klimatu saistītus prioritārus pasākumus. Konkrēti, šie līdzekļi ļautu nekavējoties apmierināt steidzamas pielāgošanās vajadzības ar augstu atdevi, piemēram, katastrofu draudu mazināšana. Daļu no piesaistītajiem līdzekļiem varētu izmantot arī, lai atbalstītu klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumus, jo īpaši tos, kuros veidojas mazināšanas un pielāgošanās sinerģija, piemēram, atmežošanas izraisīto emisiju samazināšana. *GCFM* mērķis ir laikposmā no 2010. līdz 2014. gadam piesaistīt aptuveni 1 miljardu euro gadā, ja vien dalībvalstis uzņemsies atbilstīgas saistības.

4.6. Ar klimata pārmaiņām saistītiem pasākumiem paredzēto starptautisko finanšu plūsmu pārvaldība

Tā kā klimata pārmaiņu seku mazināšanas un pielāgošanās pasākumiem pieejami daudzējādi finansējuma avoti, ir jāuzlabo koordinācija un sadarbība to izmantošanā. Jāizveido starptautisks augsta līmeņa forums klimata pārmaiņu novēršanas finansējuma jautājumos, kurš pulcinātu galvenos lēmumu pieņēmējus no publiskā un privātā sektora un starptautiskām finanšu iestādēm. Tas regulāri pārskatītu finansējuma pieejamību un izdevumus un izdotu rekomendācijas darba uzlabošanai. Šim forumam būtu cieši jāsadarbojas ar Mehānismu klimata pārmaiņu seku mazināšanas atbalstam.

5. SEG EMISIJU MAZINĀŠANA UN IEŅĒMUMI GLOBĀLAJĀ OGLEKĻA TIRGŪ

5.1. Valsts emisiju ierobežošanas un tirdzniecības sistēmas

Iekšzemes emisiju ierobežošanas un tirdzniecības sistēmas ir viens no daudzsološākajiem instrumentiem, kas ir valstu rīcībā, lai tās varētu samazināt SEG emisijas, jo īpaši nozarēs, kuras ir relatīvi lieli piesārņotāji. Emisiju ierobežojumi nodrošina, ka šīs sistēmas ir efektīvas no vides viedokļa, un emisiju kvotu tirdzniecības elastība garantē to rentabilitāti. Iekšzemes oglekļa tirgus var un vajag sasaistīt, lai izveidotu reālu pasaules tirgu, tādējādi reducējot klimata pārmaiņu seku mazināšanas izmaksas. Kopenhāgenas nolīgums var atbalstīt jaunveidojamo oglekļa tirgu, izvirzot pasaulē kopumā un katrā valstī atsevišķi sasniedzamus mērķus.

Izveidojot pasaulē lielāko emisiju ierobežošanas un tirdzniecības sistēmu, proti, ES ETS, Eiropas Savienība ir uzkrājusi "celmlauža" pieredzi. Interese par šo sistēmu attīstīto valstu vidū strauji pieaug. Paralēli sarunām ANO Eiropas Savienībai būtu jāveicina stabila ESAO

valstu oglekļa tirgus izveide līdz 2015. gadam, kam līdz 2020. gadam pievienotos ekonomiski spēcīgākās jaunattīstības valstis.

Svarīgs solis ceļā uz šo mērķi ir aktīva ES iesaistīšanās sarunās ar jauno ASV administrāciju un likumdevējiem. Prezidents B. Obama jau ir paudis nodomu ASV izveidot spēcīgu emisiju ierobežošanas un tirdzniecības sistēmu. Komisija centīsies panākt, lai tiktu nodibināta ES un ASV darba grupa oglekļa tirgu izveides jautājumos. Līdzīgi divpusēji procesi būtu jāuzsāk arī ar citām attīstītajām valstīm un ar ekonomiski spēcīgākajām jaunattīstības valstīm.

Jaunattīstības valstīm būs arvien vairāk jāiesaistās globālajos klimata pārmaiņu seku mazināšanas pasākumos, tāpēc tām laika gaitā jāpieņem un jāizveido emisiju ierobežošanas un tirdzniecības sistēmas, kas var tās rosināt veikt pašām savus efektīvus pasākumus. ES būtu jāpalīdz ieinteresētajām jaunattīstības valstīm gūt pieredzi emisiju kvotu tirdzniecībā, jo īpaši palīdzot veidot pareizas pārvaldības struktūras un spēcīgas valsts institūcijas un kāpināt to spējas emisiju monitoringā un ziņošanā par tām. Šajā sakarībā jākonsultējas ar privāto sektoru un citām ieinteresētajām aprindām.

5.2. ANO izveidoto kompensācijas mehānismu uzlabošana

Kioto protokolā paredzētais Tīrās attīstības mehānisms (TAM) ir pavēris jaunattīstības valstīm iespēju iesaistīties oglekļa tirgū. Tas patlaban ir izveidots kā uz projektiem balstīts kompensācijas mehānisms, proti, jaunattīstības valstis var pārdot kredītus, kas atbilst konkrētā projektā panāktiem emisiju samazinājumiem. Šos kredītus var iegādāties kāda no attīstītajām valstīm, lai sasniegtu valstij noteikto emisiju samazināšanas mērķi. TAM projekti nodrošina finansējumu tīrām tehnoloģijām un uzlabo klimata politikas veidošanas spējas jaunattīstības valstīs.

Lai nodrošinātu, ka liela daļa ES emisiju samazinājumu patiešām tiek panākti ES valstīs, un lai veicinātu vides integritāti, ES ETS ierobežo TAM kredītu izmantošanu, pamatojoties uz kvantitatīviem un kvalitatīviem kritērijiem. *UNFCCC* kontekstā TAM būtu jāreformē, lai kredītus piešķirtu tikai par projektiem, kuros tiek panākti reāli papildu samazinājumi un kas neaprobežojas ar zemu izmaksu risinājumiem. Turklāt ekonomiski spēcīgākajām jaunattīstības valstīm un nozarēm, kurās valda nopietna konkurence, uz projektiem balstītais TAM būtu pakāpeniski jāaizstāj ar nozaru oglekļa tirgus kreditēšanas mehānismu. Šāds mehānisms var būt efektīvs līdzeklis, lai stimulētu zemu oglekļa emisiju tehnoloģiju izstrādi un izmantošanu jaunattīstības valstīs un pavērtu ceļu emisiju ierobežošanas un tirdzniecības sistēmu izveidei. Lai nodrošinātu saskaņotu pāreju, ES jāsadarbojas ar ASV un citām valstīm, kurās ieviestas emisiju ierobežošanas un tirdzniecības sistēmas, un jākoordinē pieprasījuma radīšana pēc kompensācijas kredītiem.

6. KOPENHĀGENAS NOLĪGUMS — ILGTERMIŅA POLITIKAS PAMATS

ES jācenšas nodrošināt, lai Kopenhāgenas nolīgums veidotu pamatu starptautiskam ilgtermiņa regulējumam, kurā, pamatojoties uz zinātniskajām atziņām, tiek izvirzīti tālejošāki kopējie mērķi un panākts lielāks ieguldījums gan no attīstītajām, gan jaunattīstības valstīm. Tāpēc nolīgumā katrā ziņā jāparedz, ka regulāri jāpārskata kopējie sasniegumi un saistību un pasākumu piemērotība, kā arī 2016. gadā jāsapatavo visaptverošs pārskats. Pamatojoties uz iepriekš minēto, izvirzītais globālais mērķis būtu atkārtoti jāizvērtē, bet turpmākās vidēja termiņa saistības, pasākumi un finansējuma plūsmas jākorrigē atbilstīgi jaunākajiem zinātnes atklājumiem. Ja, 2016. gadā veicot visaptverošu Kopenhāgenas nolīguma pārskatīšanu, atklāsies, ka attīstīto un jaunattīstības valstu veiktie pasākumi klimata pārmaiņu seku mazināšanai ir nepietiekami, ANO Vispārējā klimata pārmaiņu konferencē jānosaka jauni mērķi, kas valstīm jāsasniedz nākamajā saistību periodā.

7. NĀKAMIE SOĻI UN SECINĀJUMI

Turpmākajos mēnešos ES būs jāmobilizē visi pieejamie resursi, lai nodrošinātu intensīvu dialogu un sadarbību ar trešām valstīm. Viens no galvenajiem uzdevumiem 2009. gada sarunās būs panākt adekvātus un salīdzināmus attīstīto valstu centienus un nozīmīgu jaunattīstības valstīm devumu, kas īstenots ar attīstīto valstu atbalstu. Tas ir svarīgi, lai panāktu efektivitāti no vides aizsardzības viedokļa un neatstātu bez ievērības konkurētspējas apsvērumus. Divpusējos kontaktos *UNFCCC* procesā, gaidāmajās G8 valstu sanāksmēs, lielāko tautsaimniecību vadītāju sanāksmēs un divpusējās sarunās starp ES un svarīgākajām trešām valstīm jāpievēršas jautājumam par attīstīto un jaunattīstības valstu konkrētām saistībām Kopenhāgenas nolīgumā. Šo diskusiju rezultātā attīstītajām valstīm Kopenhāgenā būtu jāuzņemas pietiekami vērienīgas emisiju samazināšanas saistības un ekonomiski spēcīgākajām jaunattīstības valstīm jāierosina vērienīgas stratēģijas attīstībai, kuru raksturo zemas oglekļa savienojumu emisijas, vai nozīmīgi pasākumi, kas veidos daļu no šādām stratēģijām. Par to, kāds būs konkrētais ES ieguldījums šajā procesā, jāspriež arī 2009. gada marta Eiropadomē.

Īsumā tiek ierosināta šāda ES rīcība.

1. No jauna apliecināt apņemšanos 2009. gada decembrī Kopenhāgenā panākt visaptverošu un vērienīgu starptautisku vienošanos.
2. Sadarboties ar citām attīstītajām valstīm, lai vienotos par SEG emisiju samazināšanas mērķiem un, pamatojoties uz šajā paziņojumā minētajiem kritērijiem, panākt, ka tās velta līdzvērtīgus pūliņus, lai līdz 2020. gadam kopīgi panāktu emisiju samazinājumu par 30 %, salīdzinot ar 1990. gada līmeni.
3. Sadarboties ar jaunattīstības valstīm, jo īpaši ar ekonomiski spēcīgākajām valstīm, mudinot tās veikt piemērotus pasākumus, lai līdz 2020. gadam emisiju pieaugums būtu par 15–30 % mazāks par šobrīd prognozēto.
4. Apzināties, ka būs nepieciešami ievērojami finanšu resursi emisiju samazināšanai un pielāgošanās vajadzībām, lai temperatūras kāpums nepārsniegtu 2°C, vienlaikus atzīstot, ka tas stimulēs arī inovāciju, ekonomikas izaugsmi un galu galā ilgtspējīgu attīstību ilgtermiņā. Paust apņēmību nodrošināt ievērojamu finanšu ieguldījumu, lai atbalstītu jaunattīstības valstu pasākumus, jo īpaši neaizsargātākajās un nabadzīgākajās valstīs, piemēram, izmantojot Globālo klimata finansēšanas mehānismu.
5. Ierosināt divpusēju partnerību ar ASV un ar citām attīstītajām valstīm, lai dalītos pieredzē par iekšzemes emisiju tirdzniecības sistēmu izveidi un veicinātu stabila ESAO valstu oglekļa tirgus izveidi līdz 2015. gadam. Šis tirgus līdz 2020. gadam jāpaplašina, aicinot tam pievienoties ekonomiski spēcīgākās jaunattīstības valstis.

Komisija aicina Padomi apstiprināt iepriekš minētos secinājumus un ņemt vērā šajā paziņojumā izklāstītos pieturas punktus. Tā ir gatava iesaistīties diskusijās ar Padomi un izstrādāt visus attiecīgos priekšlikumus.